

Dita Finková

**SPECIFIKA ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE
ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM**

JAK NAŠE SPOLEČNOST POHLÍŽÍ NA OSOBY S POSTIŽENÍM?

- × **Vše posuzujeme na základě určité normy**
(legislativně daná x subjektivní)
- × **Na co se v obecné rovině soustředíme a co posuzujeme?**
  - Jinakost (často vzhledová charakteristika)
  - Společenský status (spjat velmi často s prací)
  - Chování.

ZAMĚŘENÍ

- × Pro konkrétní představu se zaměříme na jednu specifickou skupinu osob

→→ **OSOBY SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM**

„Osobami se zrakovým postižením se rozumí ti jedinci, jejichž poškození zraku určitým způsobem ovlivňuje každodenní činnosti v běžném životě, a u nichž optická korekce k vyřešení potíží nepostačuje“.

Znamená to tedy, že zrakovou vadu nelze napravit dostupnými prostředky (optickou, medikamentózní, chirurgickou cestou) tak, aby člověka neomezovala při běžných každodenních činnostech, tedy i v pracovním procesu .

DŮSLEDKY ZRAKOVÉHO POSTIŽENÍ

-VÝBĚR ŠKOLY - PŘEDURČENÍ K VÝKONU POVOLÁNÍ

- × Na problematiku přípravy na povolání a zaměstnávání osob se zrakovým postižením pohlížet z jiného úhlu pohledu, než jsem zvyklí u intaktní populace.
- × Počátky: nutno přemýšlet (buď jako pedagogové, nebo jako rodiče), co by daný jedinec mohl v budoucnu vykonávat za povolání.
  - aby nebyl příliš limitován postižením a povolání mohl vykonávat celý život,
  - reálná nabídku škol (buď ve školách určených zrakově postiženým, nebo formou integrace),
- × Zrakové postižení omezuje některé možnosti výběru střední školy, a to v různých směrech, oblastech, oborech.
- × Na druhou stranu, v dnešní době rozvoje technologií, si mohou jedinci se zrakovým postižením volit i takové obory, které by dříve nebylo myslitelné absolvovat. Např. obory zaměřené na informační technologie.

PŘÍPRAVA NA POVOLÁNÍ - STŘEDOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ -

- × Střední škola Aloyse Klára (Praha)**
- × Gymnázium pro zrakově postižené a Střední odborná škola pro zrakově postižené (Praha)**
- × Konzervatoř Jana Deyla a střední škola pro zrakově postižené (Praha)**
- × Střední škola, Základní škola a Mateřská škola pro zrakově postižené (Brno)**
- × Konzervatoř a vyšší odborná škola Jaroslava Ježka (Praha)**

PŘÍPRAVA NA POVOLÁNÍ - VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ -

- ✘ V České republice neexistují vysoké školy, které by se zaměřovaly přímo na osoby se zrakovým či jiným postižením.

→→ **pouze forma integrovaného vzdělávání**

- ✘ Současnost: téměř na každé univerzitě v České republice existují tzv. „**podpůrná centra**“, která nabízejí informace a pomoc studentům s handicapem.

Některá centra jsou zaměřena jen a přímo na studenty handicapované, jiná se zaměřují obecně na problematiku studentů, kdy součástí je i poradenství pro handicapované.

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚŘENO NA DOSPĚLÉ OSOBY

- × Druhá vzdělávací šance (dráha) pro lidi, kteří z nějakých důvodů nezískali vzdělání podle svých potřeb nebo v určitém úseku svého života o určité vzdělání neměli zájem.
- × Dobrovoln volba, kdy si jedinec chce rozšířit obzory například v oboru, který jej zajímá, nebo chce získat informace o něčem novém.
- × Odborné vzdělávání a zvyšování kvalifikací a kompetencí.

Osoby, jimž zrakové postižení vzniklé v dospělém věku omezilo možnosti v oblasti pracovního uplatnění.

× Jedinec má tedy následující možnosti:

- Zůstat na svém pracovním místě, což není vždy možné (zde je ale třeba úprava prostředí a používání kompenzačních pomůcek).
- Doplnění stávajícího vzdělání nějakým kurzem, případně přeřazení na odlišnou práci.
- Rekvalifikace.

REKVALIFIKACE

PRO OSOBY SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

- ✘ Pobytové, rehabilitační a rekvalifikační středisko Dědina (Praha).
- ✘ Centrum sociálních služeb pro osoby se zrakovým postižením v Brně – Chrlicích.

Je také možno absolvovat rekvalifikaci klasickým způsobem pod úřadem práce, zde je ovšem nutno, aby rekvalifikační kurz měl upraveny podmínky pro osoby se zrakovým postižením.

CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO OSOBY SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM V BRNĚ - CHR LICÍCH

- × **Obsluha osobního počítače se zaměřením na práci se zvětšovací programem ZoomText v prostředí Windows pro zrakově postižené.** Uživatel se naučí pracovat v prostředí Windows s programy Microsoft Office, Internet Explorer, skenovacími programy a se zvětšovací programem ZoomText. Tento kurz je určen pro slabozraké uživatele.
- × **Obsluha osobního počítače se zaměřením na práci s hlasovým výstupem WinMonitor v prostředí Windows pro nevidomé.** Uživatel se naučí pracovat v prostředí Windows s programy Microsoft Office, Internet Explorer, skenovacími programy a s odečítacím programem WinMonitor. Tento kurz je určen pro nevidomé uživatele.
- × **Základy obsluhy osobního počítače se zaměřením na práci s asistenčním programem GUIDE v prostředí Windows pro nevidomé.** Uživatel se naučí ovládat uživatelské prostředí programu GUIDE, orientovat se v adresářové struktuře, převádět tištěné předlohy do počítače, využívat email a internetové služby. Tento kurz je určen pro slabozraké uživatele.
- × **Základy obsluhy osobního počítače se zaměřením na práci digitálním čtecím zařízením s hlasovým výstupem.** Uživatel se naučí pracovat v prostředí Windows s programem FineReader, dokáže si s použitím skeneru přečíst a uložit obsah běžných tiskovin (úřední dopisy, knihy, časopisy...). Tento kurz je určen pro nevidomé a slabozraké uživatele.

POBYTOVÉ, REHABILITAČNÍ A REKVALIFIKAČNÍ STŘEDISKO DĚDINA

Nabídka kurzů je následující:

- × *Nevidomý a slabozraký masér.*
- × *Pomocné práce v keramické dílně.*
- × *Košíkář, výroba z proutí a pedigu.*
- × *Obsluha osobního počítače.*
- × *Ruční tkadlec/tkadlena.*
- × *Pracovník v kartonážní výrobě.*

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- × **Co je sociální podnikání?**
- × Jedná se o podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí, hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním nebo společenským znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu.

× **ERGONES**

- prodej digitálních pomůcek,
- grafika a tisk,
- reklama na webu,
- výuka cizích jazyků,
- přeprava osob,
- digitalizace médií,
- úklidové práce,
- hodinový manžel,
- provozování informačního portálu Tyflonet.cz.

× **UNIKA MORAVA**

- Masérské centrum Karviná.
- Masérské centrum Havířov.
- Nehtové studio Havířov.

ZAMĚŠTNAVATELÉ A JEJICH OBAVY ZE ZAMĚŠTNÁVÁNÍ OSOB S POSTIŽENÍM

- × Zvládne ten člověk stejnou práci jako ostatní?
- × Co potřebuje k výkonu pracovní činnosti?
- × Jak mu upravím místo?
- × Neznám pomůcky pro zrakově postižené.
- × Možná s ním nebudou chtít ostatní zaměstnanci spolupracovat.
- × Možná bude ostatním zaměstnancům vadit vzhled tohoto člověka.
- × Mám se tím vůbec zabývat?

Další otázky související s problematikou udávají možnost směřování další přednášky.

DĚKUJI ZA POZORNOST

